

5. Ганзбург Г. Три поколения композиторов-романтиков и их отношение к синтетическим жанрам / Г. Ганзбург // Ференц Лист и проблемы синтеза искусств: сб. научных трудов / под ред. Т. Б. Веркиной. – Харьков: РА - Каравелла, 2002. – 336 с.
6. Мильштейн Я. Ференц Лист. В 2-х т. Т. 1. / Я. Мильштейн. – Москва : Музыка, 1970. –130 с.
7. Неболюбова Л. С. Системно-стилевые проблемы австро-немецкого романтизма (типология поздних этапов в истории искусства) / Л. Неболюбова // Исторические и теоретические проблемы музыкального стиля. – К. : НМАУ, 1999. – С. 55–70.
8. Слонимский С. Творческий облик Листа. Взгляд из XXI века. – Санкт-Петербург: Композитор, 2010 – 24 с.
9. Степанова И. К 100-летию Шостаковича. Вступая в век второй. Споры продолжаются. – Москва : Фортуна ЭЛ, 2007 . – 316 с.
10. Шуман Р. О музыке и музыкантах: В 2-х т. – Москва: Музыка, 1978. – С. 169-170.

Олексій Пономаренко

*студент IV курсу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри культурології та методики викладання
культурологічних дисциплін Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка Кравченко Д.М.)
(м. Полтава)*

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПРІОРІТЕТ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ

Волонтерська діяльність є основою побудови та розвитку громадянського суспільства. Вона втілює в собі найшляхетніші прагнення людства – прагнення миру, свободи, безпеки та справедливості для всіх людей. У період глобалізації та постійних змін світ стає меншим, більш незалежним, більш складним. Волонтерська діяльність – індивідуальна чи колективна – є способом: підтримки та зміцнення таких людських цінностей, як піклування та надання допомоги членам громад.

В Україні помітною є проблема, яка полягає в тому, що надто багато громадян, особливо молодих, виявилися психологічно не готовими до розбудови своєї держави. Це прикро, але факт, що на сьогодні ми не спостерігаємо такого "вибуху" патріотизму, національної самосвідомості, котрий став би консолідуючим фактором економічного, політичного, духовного відродження, на базі якого формувався б наш менталітет, міцніла держава, формувалася б нова генерація громадян.

За підсумками різноманітних досліджень, проведених останніми роками, абсолютна більшість молодих людей (близько 80%) підтримувала дії, спрямовані на побудову незалежної, самостійної Української держави.

Волонтерська діяльність яка стала поширеною протягом останніх років свідчить про нові перспективи розвитку державно - суспільних відносин в Україні. Значущість

та можливість цього виду діяльності і визначають зміст трансформації громадян щодо власної ролі в житті суспільства і держави. Це зокрема підтверджується висновками дослідників про те, що значне поширення волонтерського руху в Україні у 2014 році обумовлене внутрішньополітичною кризою та зовнішньою агресією.

Посилення ролі і місця інститутів громадського суспільства є одним із чинників трансформації державного управління та державної політики в різних сферах суспільного життя. Особливої актуальності питання волонтерства набуває для державної молодіжної політики як ресурсу зміцнення державно – громадської взаємодії, у процесі створення умов для соціального становлення та розвитку молоді. Це обумовлює науковий інтерес до волонтерської діяльності в контексті визначення подальших перспектив оновлення державної молодіжної політики з урахуванням відповідно досвіду країн ЄС.

Досвід ЄС за підтримки волонтерської діяльності молоді ілюструє сучасні тенденції європейської молодіжної політики. Зокрема, ідеться про орієнтування цієї політики на розширення «молодіжного виміру» в політиці ЄС за всіма сферами суспільного життя та на різних рівнях управління, що обумовлено належним врахуванням між секторальної природи молодіжної політики. Це зумовило утворення між секторального підходу до вирішення проблем молоді, який спирається на забезпечення міжвідомчої взаємодії та координації, а також на партнерство держави, бізнесу та громадськості.

В Україні профільним законодавчим актом, який регулює суспільні відносини з питань волонтерства є Закон України « Про волонтерську діяльність» від 19 квітня 2011 року. У законі ця діяльність визначається як добровільна, соціально спрямована, не прибуткова, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Стосовно особливих вікових меж у законі вказано, що особи віком від 14 до 18 років можуть здійснювати волонтерську діяльність з дозволу батьків, прийомних батьків або піклувальників. У законі зазначено 8 напрямів волонтерської діяльності. Але особи віком до 18 років не можуть надавати волонтерську діяльність в медичних закладах та за такими напрямками: ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру, допомогу Збройним силам України та іншим військовим формуванням, правоохоронним органам, та органам влади під час особливих ситуацій) введення воєнного стану, проведення антитерористичних ситуацій)

Значну роль у політичному житті відіграє студентська молодь зі своїми інтересами, пріоритетами і цінностями. Сучасне українське суспільство переживає період глибоких реформ у всіх сферах буття, намагається встати на шлях цивілізованого розвитку, створити підвалини ринкової економіки, сформувати громадянське суспільство і правову державу. У реалізації названих завдань виняткова роль належить молоді, що обумовлено цілим рядом чинників.

Однією з форм політичної участі є молодіжні студентські рухи, які мають свою історію становлення та розвитку в Україні. Молодіжні рухи виникають в процесі соціально-економічного та соціально-політичного розвитку суспільства і їх зміст та форма діяльності значною мірою відбивають соціокультурну, історичну, демографічну,

політичну та інші специфіки кожної окремої країни, кожної окремої ситуації. В нас час такі молодіжні рухи майже завжди займаються волонтерством.

Дуже необхідно створити щось на зразок молодіжного інформаційного центру чи газети, чи журналу, або телеканалу, щоб активна й не байдужа молодь дізнавалась про різноманітні акції, збори, конференції, зустрічі серед молодіжних організацій і брала в них участь. Потрібна реальна підтримка з боку держави, її безпосередня участь у створенні умов для розвитку беззахисних паростів свідомості української молоді. Звичайно, це потребує додаткового фінансування і уваги, а в країні вистачає ще й економічних і політичних проблем. Але нам треба усвідомити одне: якщо сьогодні ніхто не виховає молодих українців з нормальною, не деформованою системою ціннісних орієнтацій, завтра вже нікому буде займатися будівництвом правової демократичної держави, а можливо й нікому буде називатися українцями.

Питання волонтерства крім закону відображено в низці інших законодавчих актів із різних сфер суспільного життя. Цей сегмент громадської практики, неформальної освіти дуже важливий, тому особливого значення набуває питання конкретизації ролі та місця волонтерської діяльності в сучасній молодіжній політиці. Аналіз нормативно – правових актів свідчить про певну непослідовність визначення державної політики за цим напрямом. Так у Стратегії розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року питання волонтерської діяльності не включено до напрямів розвитку цієї політики. У стратегії про національно патріотичне виховання дітей та молоді на 2016 - 2020рр. волонтерство згадується в контексті зазначення того, що забезпечення змістовного наповнення соціально – патріотичного виховання має здійснюватися зокрема шляхом активної участі волонтерів.

Основним інструментом реалізації державної політики щодо волонтерської діяльності молоді є відповідні державні та регіональні програми з питань молоді. Досвід прийняття регіональних молодіжних програм свідчить про практику виділення в них питання волонтерської діяльності молоді.

З огляду на особливості організаційно – функціонального забезпечення державного управління у сфері волонтерської діяльності та між секторальних характер державної молодіжної політики можна зазначити наявність труднощій забезпечення розвитку волонтерської діяльності молоді.

Беручи до уваги значущість волонтерства для створення умов соціального становлення та розвитку молоді важливо зазначити, що цей сегмент роботи має бути належно відображений у процесі формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні. Оскільки волонтерська діяльність є:

1. Потужним ресурсом для виконання завдань мережі соціальних закладів і установ, що здійснюють роботу з молоддю.
2. Важливою складовою частиною взаємовідносин держави і суспільства, громадського суспільства, зміцнення демократичних цінностей в українському суспільстві.
3. Сучасним напрямком розвитку соціальних відносин у сфері молодіжної роботи.
4. Можливості активної участі молоді у житті громади і суспільства в цілому.
5. Напрямком розвитку молоді через можливість отримання нових вмінь, знань з різних професійних напрямів діяльності.

Подальший розвиток волонтерської діяльності молоді в Україні вимагає закріплення в освітньому, молодіжному законодавстві, а також у законодавстві про працю цього сегменту неформальної освіти.

Список використаних джерел

1. Горелов Д. М. Волонтерський рух: світовий досвід та українські громадянські практики : аналіт. доп. / Д. М. Горелов, О. А. Корнієвський. – Київ: НІСД, 2015. – 36 с.
2. Школа волонтерів: Навчальний посібник / За заг.ред. Г.С.Скитьової. – Київ, 2016. – 166 с.

Ольга Поправко

*кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
(м. Мелітополь)*

КАРНАВАЛ В КРИЗОВІ ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ

В епохи великих переломів і переоцінок, зміни правд усе життя у відомому сенсі набуває карнавального характеру...

М. Бахтін

Сучасний етап розвитку культури дослідники визначають як «кризовий», «критичний», «міжпохальний», «пограничний», «перехідний». Це свідчить про небайдужість до осмислення нового соціокультурного простору.

Сьогодні переважна більшість дослідників визнають той факт, що історія культури – це не просто послідовна зміна етапів, а складний нелінійний рух, який протікає з різною швидкістю на різних рівнях і в різних сферах культури [6, с. 33]. Важливим у цьому контексті є виявлення такої тенденції, як зміна «стійких» культурних епох «перехідними», а також вивчення цих кризових станів культури.

У словниках з культурології криза культури тлумачиться як поняття, що фіксує ситуацію, яка виникла в результаті розриву між культурою й усіма її інститутами та структурами з новими різко зміненими умовами суспільного життя.

У сучасному суспільстві відбуваються кардинальні зміни в усіх сферах людського життя і навіть в самих його онтологічних основах, коли культурне буття стає дицентричним. Онтологічний дицентризм змінює уявлення про Істину, Добро, Красу як культурні цінності, розмиває межі Високої і Масової культури, культурні позиції Творця, популяризатора й споживача культурних цінностей. Це, у свою чергу, призводить до втрати стійкого світовідчуття, відбувається «знецінення» життя. За словами М. Фуко, «ми живемо без спеціальних розміток та первісних координат в міріадах загублених подій» [4]. Усі ці якісні перетворення дозволяють вести мову про «зміну культурних парадигм», а відповідно актуалізують необхідність осмислення «пограничних» чи «перехідних» етапів.